

664

Найкращих Загадок і Забавок

ДЛЯ

Старих і Малих

Вийшло Коштом і друком „Українського Голосу”,
Вінніпег — Канада.
1931.

Printed in Canada.

ДЛЯ НАУКИ СПІВУ В ШКОЛІ ЧИ ДОМА
НАЙЛІПШЕ НАДАЄТЬСЯ

Шкільний Співаник

у трьох частях, з нотами на 1, 2, 3 го-
лоси. Богато оригінальних пісень, уло-
жених для українських дітей в Канаді.

При кінці є уміщений

ДОДАТОК ГІМНАСТИЧНИХ ВПРАВ

для хлопців і дівчат. До всіх вправ є
подані образці з описом кожного руху.

Сей співаник повинен мати кождий укра-
їнський учитель і кожда українська ди-
тина. Він повинен бути в кожній хаті,
де є українські діти.

Ціна 75 центів.

Замовлення слати на адресу:

UKRAINIAN VOICE

Box 3626 Sta. B.

Winnipeg, Man.

Упорядкував М. КУМКА

Найкращі Загадки і Забавки

ДЛЯ

Старих і Малих

Коштом і друком „Українського Голосу”,
Вінніпег, — Канада.
1931.

Printed and Published by the Ukrainian Publishing Co.
of Canada, Ltd.
Winnipeg, Man., Canada.

Printed in Canada.

1.

Ані сієш, ані садиш, само виростає,
В порядку, одно при другім корінці пускає.
І ти Славку і ти Юрку у себе їх маєш,
Плекай се що дня пильненько, болю не
[зазнаєш.

2.

Ану хто з вас відгадає:
Пів лиш букви, а горлає.

3.

А знаєте ви який спосіб, щоби не викрив-
ляти обцасів?

4.

А що то за штука, що цілий день кука?
Не думає, не гадає, тільки хвостом махає;
Під ніс собі муркотить, чужий вік числить.

5.

А що то за звіря, що має чотири роги і
піря?

6.

Ані з села, ані з ліса,
А подібна все до біса.

7.

Бери — кричить, клади — квичить, лиши
— мовчить.

8.

Білий брат, чорна сестра убивають себе
щодня.

9.

Біла як сніг, надута, як міх, лопатами хо-
дить, а рогом їсть.

10.

Без чого місто не може бути?

11.

Було щось і нічо. Щось вийшло дверми,
нічо вікном; що лишилося?

12.

Без духа, без ума вона, хоч і є безрука, має
рамена; хоч без голови, горло вона має; без
ніг, а біжить та не спочиває.

13.

Біла латка, чорна латка по березі скаче.

14.

Батько тисячі синів має, кожному мисочку
справляє, а собі ні.

15.

Без душі, без тіла, сто миль залетіло.

16.

Біжить свинка, вирізана спинка, озирнеть-
ся назад, аж і сліду не знаєть.

17.

Біжать чотири брати: два не втече, два не
дожене.

18.

Біжить корова, гладка, здорова,
Втікайте з дороги, бо візьме на роги;
За нею телятка, усі близнятка.

19.

Без рук, без ніг лізе на пліт.

20.

Біле поле, чорне насіння, хто лише вміє,
той його посіє.

21.

Без ніг, без рук на дах лізе.

22.

Без вікон, без дверей, повна хата людей.

23.

Без ніг ходить, без коріння росте.

24.

Без чого жадна річ не може бути?

25.

Біжать два пси, позадирали носи.

26.

Біла верета все поле закрила.

27.

Був стовп 7 метрів високий. По нім ліз слимак що день 3 метри високо, а в ночі спадав о 2 метри низше. Кілько днів потребував слимак щоби вилізти на вершок стовпа?

28.

Білий, а не сніг, твердий, а не камінь, солодкий, а не мід.

29.

Без ніг, а біжить, без крил, а летить.

30.

Без рук, без ніг, а на череві бігає.

31.

Без чого світ не мав би кінця?

32.

Без ніг я, а черево маю, без голови я, а рот маю, без слуху, а маю ухо, не віддыхаю, а горло маю.

33.

Баба прийшла до нас нині,
У червоній сердачині.
Як ми її роздягали,
З плачу очи протирали.

34.

Біжить у потоці в кождім році, все наперед,
а ніколи назад.

35.

Без дров і без огня, — світить і гріє що дня.

36.

Без чопа і без дна — повна бочка вина.

37.

Бігла ласичка коло каплички, питалася вор-
куна, чи є мордун дома.

38.

Без рук, без ніг, без тіла, без душі, — однак
рву серце і рвати мушу.

39.

Біля проруби сидять білі голуби.

40.

Були колись дині, а може є і нині,
Що як мали газ, — жили з людьми враз.

41.

Брат коня він ся голосить,
Тільки уха довші носить.

42.

Без рук, без ніг, двері відчиняє.

43.

Батько, мати й син мають разом 100 років.
Мати старша від сина два рази, а батько стар-
ший від мами 10 років. По кілько років вони
мають?

44.

Брат брата січе, а з нього біла кров тече.

45.

Висить сито, а не руками його звито.

46.

В яким лісі нема листя?

47.

Взявшись за руки брат з сестрою,
Ходять у вечір попід плоти,
Носять спокій, щастя з собою,
Усім втомленим від роботи.

48.

Верета дірковата, загорнена в лубку,
Ізза мірошника-брата трясє муку в купку.

49.

Вода вогонь гасить, мене вода палить.

50.

В яким морі нема води?

51.

Вгадай, хто я? Є борода, а розуму не много.

52.

В яким пиві нема алькоголю?

53.

Всі ся зуміли, як лиш узріли.

54.

Вороний, а не кінь, рудий, а не медвідь, крилатий, а не птиця, рогатий, а не віл, шість ніг має, а без копит.

55.

В зимі служить, а в літі зуби сушить.

56.

В котрім місяці їдять люде найменше?

57.

Втікав пес, згубив ес,
А в корчах знайшов тах.
Як перескочив границу,
Перемінився в птицю.

58.

Від мами почався,
Хоч з личинки взявся;
Сім звуків має —
Буква „к” кінчає.

59.

В ставах і болотах вона жие,
Цікаву вдачу має:
У день дрима, під ніч встає,
І „ква-ква” — витягає.

60.

Виходжу я з моря, в повітря літаю,
А як зимно стане, на землю спадаю.

61.

В кожній хаті найдеться,
Їсти не бажає,
Хто лишень її полюбить,
Всього ся дізнає.

62.

Впада бочка з поду; всі боднарі збіглися,
а направити не могли.

63.

Висить то, не знає де, бе, не знає кого, по-
казує, не знає куди, числить, а не знає кілько.

64.

В зеленім дімку сидять брати. Побіч них
є багато сусідів. Дімок сей чоловік отвирає, а
братів зїдає.

65.

В вечір умирає, рано оживає.

66.

Від неба до землі сягає,
А в траві ся сховає.

67.

Вперед, чи взад одно значу,
На землі був я лише раз,
Щоб замість сміху до плачу
Змусити людей і нараз
Перемінити землю всю
У добру, гарну, безгрішну.

68.

В капелюсі він родився,
В капелюсі виростає;
Ціле життя капелюха
З голови він не здіймає.
А як йому лихий ворог
Капелюх сей з лоба скине,
З відкритою головою
Він вкоротці марно гине.

69.

Видіти мене не можна, за те чути мій свист.

70.

Вперед і навпаки однаково читається,
А в неділю чепурненько до церковці
[збирається.

71.

Все мене видиш при собі
Чи сонце, чи місяць на небозводі;
Нас розлучити ніхто не в силі,
Сама зникаю при непогоді.

72.

Воно як засміється, то кождий веселий, а
він як заплаче, кождий в сльозах мокрий скаче.

73.

Водою потічком їхав пан в червонім чере-
почку; натрафив на яму і в неї сховався, щоби
в злі руки не попався.

74.

Всі мене просять, всі мене благають, а як
прийду, всі від мене втікають.

75.

В осени роджуся, на весні вмираю,
Своїм тілом землю в зимі зігріваю.

76.

Вікна малював, води покривав,
Ще й пік людське тіло;
Прийшло тепло, майстра спекло,
Його працю зіло.

77.

В якому морі нема ні каплі води?

78.

В воді росте, в воді кохається,
Кинь у воду, злякається.

79.

Вік у кутку вікує, усе літо сумує, а прийде
зима — весела сама і хату звеселить.

80.

Всі йдуть з колами до одної ями.

81.

Виймили мене із землі слабого, кинули мене
в вогонь, я став сильніший, дали мене катам
на кавалки порубати і трудно мені смерти до-
чекатись.

82.

Водою їхали пани, убрані в срібні жупани,
хоч жупани у них лата на латі, — радіють панам
тим у кожній хаті.

83.

Висить гість на ніч їсть.

84.

Веселе дерево, весело співає,
Кинь над бараном хвостом махає.

85.

Від чого качка пливе?

86.

В лісі росло, в стайни ховалося, бабі в ру-
ках хиталося.

87.

В ночі воно родиться, а в день ніколи не
буває, а як сонце побачить, то зараз умирає.

88.

В бочці така вода, що творить чудеса.

89.

Вродився без душі, придався усім; як дам
пити — не, попрошу — віддає.

90.

В лісі пас, в хліви слав, в шевця сидів, до
ковалів повертав, людям служити став.

91.

Гслово огняна, душа полотняна, а тіло з
усіх сторін злетіло.

92.

Головонька моя варта більше срібла й зло-
та, потребують мене всі — багаті й біднота.
Мені ноги утинають, а тіло втовкають; я даю
тим життя, що мене вбивають.

93.

Гора — не гора, чорна як мара,
Пів неба закрила і так гуркотіла:
„Тікайте, люде, бо лихо вам буде;
Рясними сльозами заплачу над вами!”

А люде їй стиха:

„Побільше-б того лиха

На поля, на городи,

То не буде шкоди.

94.

Господиня наварила пирогів на вечерю для
трох косарів. Перший зів третю часть всіх пиро-
гів і ляг спати. Другий зів з полишеного пер-
шим також третину і пішов спати. Третій від-
так знова із позісталої решти зів третю часть і
також пішов спати. Рано косарі повставали і
для кожного остало ще по 8 пирогів. Кілько пи-
рогів зварила господиня і яку скількість зів ко-
ждий косар?

95.

Два рази народився; хоч в школі не учився,
а години знає.

96.

Два братчики утікає, а два доганяє; Як о-
дин тільки пристане, то всіх зупиняє.

97.

Два кінці, два кільці, — по середині цвя-
шок.

98.

Де люде найчастійше вмирають?

99.

Дванайцять братів одним поясом оперезані.

100.

Два віконця, кожде о одній шибці та не
скляній.

101.

Де стояли трубачі, коли від їх труб падали
мури Єрихону?

102.

Де се кричав осел так голосно, що цілий
світ його почув?

103.

Двох пастухів пасло вівці. Третий питає:
— Кілько маєте овець?

— Коли він дасть мені одну, — каже один,
— то буду мати два рази тільки, що він; а як
я дам йому одну, то будемо мати рівне число о-
вець.

Кілько овець мав кождий з них?

104.

До якої бочки не можна налити води?

105.

Двоє дивиться, двоє слухає, чотири тупо-
тять, а сімсот свище.

— 13 —

106.

Дома на печи свій вік коротаю,
Байки говорю і внукам співаю,
Але як міст класти прийдеться,
Без моєї сили там не обійдеться,
Іменем моїм нездарів лають,
Хоч цілу громаду на те слів мають!
Хто я така, як мене звати?
Прошу подумати і відгадати!

107.

Даєш мені їсти, то расту, даєш мені пити,
то умираю.

108.

Діра при дірі, а все таки придержує тягарі.

109.

Душа нитянна, огненна голова,
А тіло дає їй коза або корова.

110.

Дві зазулі сидять коло себе і одна другої не
бачить.

111.

Де лежить 12 братів один при другім, а ні
один на краю.

112.

- Другим шие, — а сама гола.

113.

Двоє рідних діточок межа перебила.

114.

Де нема у морю води?

115.

Де є міста без домів, а ріки без води?

116.

Де беться найперше цвях, як будується ха-
ту?

117.

Дуб — дуб довговік, на ньому 12 гиляк, на кожній гиляці по 4 гнізді, у кожному гнізді по семеро яець і кожному імя є.

118.

День і ніч не спочиває, все працює і свят не має; поки життя йому стане, працювати не перестане.

119.

Дід не йде ніколи до церкви, батько деколи, а син щодня.

120.

Дірава плахта по полю скаче.

121.

Де когут сидить так, що не рушиться й не впаде?

122.

Два пси позадирали носи та й біжуть.

123.

Довге, широке, з комина курить, та на колесах гонить, — однак ні по землі, ні по леді, лише по воді.

124.

Є такі річи, що одна з них в лісі, одна в місті, а одна в городі, — але є такий час, що вони всі три зійдуться до одної хати.

125.

Є для нас потрібне дуже і приемне у зимі. Знає його кожний уже. А чи старий він? Ні. Робить людям він вигоду, але часто також шкоду.

126.

Є деревце — не полінце, шість дірочок має — весело співає.

127.

Є круглий млинець, а в нім повно колісець;
він меле як ніч так день, але муки ні тентелень.

128.

Є се чорне звіря, на голові роги, круглі має
ноги, пильнує дороги.

129.

Є там і шкло і кола, а разом зветься?...

130.

Є дірка, в дірці ягідка, а ти возьми тай об-
лижи і назад там положи.

131.

Живе — то погане, а вмере — то красне, ру-
мяне.

132.

Жие без тіла, говорить без язика, ніхто йо-
го не бачить, а кождей чує.

133.

Жию, не жию, а їм та пожираю, вся жизнь
моя у тім, а з голоду умираю.

134.

Живу я в лісі, чи в садочку,
І все я сиджу в холодочку;
З весни зелену маю одіж,
Вбрану білими китицями,
Що в осени стають намистом,
Тими червоними ягідками,
Люблять мене старі й малії,
І мене в піснях величають,
Мені співають соловії,
Мною дівчата ся квітчають;
Тому я з сього горда дуже,
Угадай, хто я, милий друже!

135.

Живе — чорне, умре — червоне.

136.

Жорна і не жорна, а муку меле.

137.

Зріжу головку, вийму серце, дам йому пи-
ти — буде говорити.

138.

Зв'язаний панок в куті сидить.

139.

З гори лисий заглядає, а з долини босий
бреше.

140.

Зуби має, а їсти не просить.

141.

З гори впаде — не розібеться, в воду впаде
— розплинеться.

142.

З верха папірець, під ним ростинка,
Як старший брат видить, йде йому слинка.
Хоч се нікотина, річ нездорова,
Нудить від неї тай болить голова,
А все-ж до неї хлопці зітхають,
Крадьком, на шкоду собі, вживають.

143.

Звір я не є, хоч маю чотири ноги,
Ні віл, ні козел, але маю роги,
А коли вберуся в білу одежину,
То живлю при собі все цілу родину.

144.

Зелена, а не трава, жовта, а не віск, твер-
да, а не кість, солодка, а не мід.

145.

Зі скла, а не вікно, в рамках, 'а не образ, ма-
лює, а не маляр.

146.

За лісом, за пралісом золота діжа сходитьь.

147.

Зелені ноги-косиці вирости в гору з земли-
ці, а зубате головище корінем-вусом в земли
свище.

148.

За білими березами талалай плеще.

149.

Йде і йде, а стоїть на однім місці.

150.

Ішла жінка з хлопцем на ярмарок. Питають-
ся люде жінки, чи той хлопець яка її рідня. —
Та се такий хлопець, що трохи мені рідня, —
відказала жінка. — Його тато мому татови зя-
тем був. — З ким ішла жінка?

151.

І ніг не маю і рук не маю,
А все вперед іду,
А що лиш здиблю, забираю,
Й все з собою несу.
Та й людей я вбиваю,
Також і звірят,
О мені, як найсильнійшій
Люде говорять.

152.

Із бронзу грудь мою скували,
А серце із заліза дали.
Не маю ніг, не маю рук,
Лиш серце дасть часами звук.

Усіх людей до неба прошу,
І за помершими голошу,
А вітер голос мій несе,
Ану вгадайте, що є се?

153.

Ішов брат із сестрою і муж із женою, тай
знайшли трое яблук і всім по цілому стало. Кіль-
ко їх йшло?

154.

І в зимі і в літі — все я зелена,
Краса та невяла для мене нужденна:
Нераз тут в лісі все мені сниться,
Що в домі багатім стою як цариця.
Діждались діти великого свята,
Танцюють круг мене, мої небожата.

155.

Іде з села, має роги до села; іде до села, має
роги з села.

156.

Ішла пані до комори,
Розсипала всі пацьори;
Місяць видів, не довидів,
Сонце встало, позбирало.

157.

Ішло раз на польовання двох батьків і двох
синів. Сполювали три зайці і поділилися так,
що кожний дістав одного зайця? Як вони поді-
лилися?

158.

Іде післанець із заліпленими устами, нічого
не говорить, а все скаже.

159.

Із якої посудини не пють ні їдять?

160.

Із цвітів я, хоч не цвіток — з листочків я,
хоч не листок.

161.

Ішло дві матері, дві дочки і онука. Кілько
всіх душ було?

162.

Коли молоді качки зачинають пливати?

163.

Коли приходить, усі пізнають;
Коли відходить, ніхто й не запитить.
Коротко витає і чуда ділає,
Напевно верне, кожний се знає.

164.

Котре слово найсильніше?

165.

Комахи мене зі свого тіла зложили, люде
мене як кашу варили, а в церкві мене спалили і
попелу не було.

166.

Кілько цвяхів потребує коваль до добре
підкутого коня?

167.

Коли має чоловік тільки очей, кілька днів
в році?

168.

Кругленькими, маленькими до неба докину.

169.

Корова лежить, а шкіра до води біжить.

170.

Колись на Україну пострах слали, в неволю
людей забирали, тепер їм крила підтяти, грізним
бути перестали; викинь з їх середини букву
„а”, а мають остати гори скалисті високі.

171.

Коло ями-ями сидять хлопці з киями.

172.

Куций собака на воду гавкає.

173.

Кілько було гусей: одна іде перед двома, друга межи двома, третя за двома?

174.

Кілько то є пів п'яти і пів п'яти.

175.

Кривенький, маленький, усе поле збігав, у коваля обідав.

176.

Котрий чоловік найвідважніший?

177.

Кілько гонтів треба на добрий дах?

178.

Крил не маю, а літаю, всьо від мене утікає, лиш один не утікає, а то той, що мене в лет пускає. Всюди роблю я шкоди, а ніхто для мене не зробив і не зробить перешкоди.

179.

Крил не має, а літає, не чоловік і не звіря, а сідає.

180.

Кілько кроків зробить горобець за рік?

181.

Кілько гороху іде до одного горшка?

182.

Коли є живий чоловік в хаті без голови?

183.

Котре звіря найсильнійше?

184.

Куди летить птиця?

185.

Кинеш на дах, біле, впаде з даху — жовте.

186.

Кілько є букв в біблії?

187.

Кілько буде? Скажи скоро, сміло:
На плоті десять горобців сиділо,
Стрілець застрілив двох в пустій охоті,
Кілько ще їх остало на плоті?

188.

Коли до якогось числа додамо 30, то одержимо такий самий вислід, як від п'ятикратної суми того числа віднімемо число 30. Яке се буде число?

189.

Крива, безнога, по лісі ходила і дерева вадила; ліси впали, гори встали.

190.

Коли найбільше дірок проти неба?

191.

Котрий журавель ніколи не відлітає?

192.

Котрий ковалик кузні не має.

193.

Кров із нас все пити радий,
Тож бемо, де лиш попаде.
Як склади перемінати,
То вийде імя хлопяти.

194.

Кругленький, маленький, коханий удався,
У тісто прибрався, чимсь смачним напхався;
В окропі купався, в макітрі скакав,
Не довго нажився — круть-верть — тай
(пропав.)

195.

Котрий місяць найкоротший?

196.

Куди ступиш, усюди маєш, хоч не бачиш,
— уживаєш.

197.

Кружок з шумом веться у млині неначе,
голкою скоботаний сміється і плаче.

198.

Кого взяли до неволі,
Її волочили ним по полі,
Що се річ є за одна?
Ви цікаві?

199.

Котрий день у тижні є найдовший?

200.

Кілько яець можна зїсти натще?

201.

К — ворог травиці,
Р — доня водиці,
О — подружечка пчілки,
Пристипили до спілки.

202.

Коли скаже Турок: „Дай Боже здоровля?!“

203.
Купався Мурин (Негр) у Червонім морю.
Який він виліз із води?

204.
Коли можна воду в решеті нести?

205.
Котрі звірята стидаються аж по смерти?

206.
Коли $2 \times 2 = 6$?

207.
Коли не їмо риби?

208.
Кругла, румяна, в сто шкір зібрана,
До носа хоробра, для губоньки добра,
Жидівська їда, а й хлопська не біда.

209.
Кругле зеренце, влетіло в винце,
Виняли, налаяли,
Просушили побаяли,
Потовкли на муку,
Витрясли на руку,
Тепер вкинули в горщик,
Щоб заправило борщик.

210.
Кілько черевиків має той, що має більше
ніг, як черевиків?

211.
Котрі графи обїздили цілу землю?

212.
Котрі люде хотіли би мати одно око?

213.

Коли заяць найтвердше спить?

214.

Кухлик води, кухлик соли:
Що в ньому зварити,
Щоб ще треба було солити?

215.

Коли Ескімоси співають?

216.

Кілько є букв в азбуці?

217.

— Куди воно?
— До дому!
— Відки?
— Із дому!
— Чого?
— Само не знає.
Що воно таке?

218.

Котра Ева яблуко в руці держить, а не їсть?

219.

Котрого дерева на світі найбільше?

220.

Кождий перед нею боронився, однак ніхто
ще не охоронився.

221.

Кричить, верещить, як в ринці кипить.

222.

Латка на латці, а в середині гризь.

223.

Лежить місток сім верст,
А на кінці стоїть хрест.

224.

Летять пташки без крил, сідають на дере-
во без ніг, безнога хода зідає їх без рота.

225.

Летить, фуркотить і грубіє.

226.

Летіли мухи з під небес, а чоловік у руки
сплес.

227.

Лиш на одній нозі ходить,
Бо лиш тільки одну має,
Чобіт гостро підкований
На сю ніжку задягає.
Сліди, що їх ходом робить,
Значіння велике мають,
Однак не всі, що їх бачуть,
Се значіння розуміють.

228.

Лиш один ряд зубів має, а цілий пень пе-
рекусить.

229.

Летіли гуси. Гуска сиділа на землі і питає:
„А кілько вас там летить? Буде сто?”
Її відповіли: „Коби ще тільки, як нас ле-
тить, половина тільки, четверта чась тільки і
ще одна, тоді було би сто.”
Кілько гусий летіло?

230.

Летів птах понад святий дах, тай кричав:
„Ах! ах! праця моя горить!”

231.

Летить — вие, сяде — рие.

232.

Лиха зима — сховається;
А сонечко прогляне,
Сніжок води злякається,
Тихенько тануть стане;
І з далека бистресенько,
Вона до нас прибуде,
Кому — кому любесенько,
А дітям певно буде.

233.

Лежить колода серед болота, не гние й не сохне.

234.

Ліз карасик через перелазик, та у воду плюсь.

235.

Лопатами підпираєсь,
Іду рогом хапає;
Радо сходиться на нараду,
І на воду й на леваду.

236.

Лізе по залізі на мяснугору, на шкіряний верх.

237.

Людей до церкви скликає, а сам в ній не буває.

238.

Лежить бичок від весни до осені на володі привязаний, а в осені його спускається.

239.

Маю тата і маму, а одначе я не є їх син.

240.

„Мука” мокра, трохи біла,
Через довгий час білілась.
Та як „панна” надлетіла,
„Мука” лежать не хотіла,
Бо іншу форму прибрала,
Та на море поїхала.

241.

Маю ноги і крильця, по цвіточках літаю,
І у днину погідну за солодким шукаю.
Не дармую ні хвильки, я в роботі щаслива,
Як зима знов настане,—є у мене пожива.
Так жию я спокійно, працюючи без впину,
Но як кого укушу, так тоді вже я гину.

242.

Міст і не міст, так лиш на якийсь час.

243.

Мовчить, а сто дурнів навчить.

244.

Маленьке, сіреньке, а хвостик як шило.

245.

Маленьке, чорненьке, щире, робітненьке, а
як злість має, то дуже кусає.

246.

Між двома дубами завязло теля зубами.

247.

Маленький хлопчик виліз на стовпчик,
Одежі не носить, їсти не просить.
Личенько рябе, що воно таке?

248.

Мама гладуха, дочка красуха, а син кучерявий.

249.

Маленьке і майже до нічого, як сильно уда-риш, полізе здорово.

250.

Має листки, а не є деревом, має овочі, а не цвите; уст не має, а про все знає і про все опо-відає.

251.

Мати доні молодій
Огородчик наділила.
Роскошує доня мила,
Каже мамі — тісно їй;
В земляній сиджу коморі,
А коса моя на дворі.

252.

Малий, як яблочко, а пара коней з ями його не витягне.

253.

Мати мене мусиш, але не шануєш;
Наколи промину, за мною бануєш;
Ніколи два рази в людей не буваю,
Хто розумний, певно, з мене користає.

254.

Маленьке, кругленьке, всьому світу миленьке.

255.

Мала, невеличка, у воді гуляє,
Смаченька потрава — хто її спіймає.

256.

Має ноги, а не ходить.

257.

Маленька, кругленька, здається, несильна,
від неї людині є смерть непомильна.

258.

Мовчить, мовчить, торкни — заспіває, а
що? — Сам не знає.

259.

Малий патичок, а зробить з хати попелок.

260.

Мама дітей годує, а сама голодна.

261.

Мету, мету — не вимету; несу, несу — не
винесу; як час прийде — само виїде.

262.

Маленьке, простеньке, всім потрібненьке.

263.

Мерці не їдять сего, а колиб живі сего не
їли, померли би. Що воно таке?

264.

Маленька пані повні миски має,
А гостей нерадо приймає.

265.

Маленьке, чорненьке, а як утне, то колоду
підведе.

266.

Не з царського роду, а ходить в короні; не
лицар їздець він, а має остроги; вартовим не є
він, а рано всіх будить.

267.

Не куц, а з листочками, не сорочка, а шита,
не чоловік, а розмовляє.

268.

Не родився, а вмер, — родився, а не вмер.

269.

На землі дерево, на дереві вода, на воді камінь, на камені залізо, верх заліза чоловік.

270.

На дереві без коріння сидить птах без крил і зїдає ціле дерево без рота.

271.

На торзі находилося певне число людей і коней, що мали всі разом 140 ніг і 100 очий. Кілько було людей, а кілько коней.

272.

Ніг не має, а втікає.

273.

Не жие, не розмовляє, а великі чуда ділає.

274.

Не розбивши горщечка,— не виїси кашки.

275.

На одній нозі стоїть собі тихо,
У далекім лісі, наче якесь лихо,
Не рушає з місця отсей дивний сплюх,
І не хоче зняти з себе капелюх.

276.

Ні мертва я, ні жива, а підогрій мене із дна,
коней сто я заступаю і утоми не зазнаю.

277.

На яким поли не родиться ніяке збіжжа?

278.

На горі гора, в тій горі нора,
Серце із ниток, а всьогнь — вершок.

279.

Ні довге, ні коротке,
Ні широке, ні вузьке.
Ні грубе, ні тоненьке,
Ні високе, ні низеньке,
Але кругле, — маленьке,
Нераз чорне або сине,
Часом червоненьке.

280.

Найдеш в ставі, а не в воді,
Найдеш в саді, а не в городі,
Є в хаті, а не в домі,
Є і в шафі, а не в коморі.
Має тато, а не вуйко,
Має Славко, а не Юрко,
Має мама, а не цьоця,
Має Дарка, а не Зося,
Має Тарас — не Шевченко,
Не має Борис Грінченко.
Має май, а не квітень,
Має марець, а не липень.

281.

Ні земля, ні вода, ні по нім ходити, ні пли-
вати.

282.

Не має початку ні кінця — а не є Богом.

283.

Ні чоловік, ні звіря, а є в нім душа; буде
певно кричати, як будешся з ним витати.

284.

Ні гавкає ні кусає, а до дому не пускає.

285.

Не гадина, а на гору через ліс пнеться.

286.

Ні сани, ні віз, їде без коліс.

287.

Не їсть, не пє, а весело дивиться.

288.

Не має мене мама, я є половиною тата, без мене світ був би без кінця, в кінци стою на кінци воріт.

289.

На що мука в млині падає?

290.

Ні старому, ні малому не дасть приступити до дому.

291.

Невеличка церковця, а в ній миру без кінця.

292.

На подвірю і в stodолі, в церкві і в школі, поки може вганяє, на старість піч огріває.

293.

Надбігла гурда-вурда, та вхопила гирте-бирте. Сів пшеничник на вівсяника, дігнав гурду-вурду, тай відібрав гирте-бирте.

294.

Не живе, а землю рие.

295.

Ні се, ні те, а кождому треба і кождий має.

296.

На полі пасуться дві корови; одна звернена головою на схід, а друга на захід. Чи можуть вони бачити одна одну, не повертаючи голови?

297.

Невеличке та остреньке,
Зелізеньке, дешевеньке,
Як в калюжу його вмочиш
То розкаже все, що схочеш.

298.

Ні небо, ні земля, а щось тверде й біле; трое по нім ходить і одного водять; двоє доглядає, одно поганяє.

299.

Найпотрібнішим — се я на світі,
Мене жадні є старі і діти;
На нивах гарних радо ся роджу,
Буком і вітром люде мя чистять,
Огонь і воду я переходжу,
А ніж і зуби життя моє нищать.

300.

Не коле, хоч має роги,
Не ходить, а має ноги;
Не їсть, хоч їду носить,
Хоч не говорить — просить.

301.

Невелика щєбетушка,
Заріж її, буде юшка.

302.

Ні стоять, ні сидять, ні лежать, ні біжуть, а все кричуть.

303.

На що пес кістку гризе?

304.

Ні молоко, ні мясо, ні сметана, а смакує
зрана.

305.

Ні велике, ні маленьке,
Ані довге, ні кругленьке,
З него люде користь мають,
Ним ся звірі випасають.

306.

Ой бють мене пати́ками, трутуть між ка́мїями,
І квасять і дусять — огнем при́пікають,
Вкінци но́жем крають. А я за ті зну́щання
Всіх годую що́ дня.

307.

Ой на горі гай, під гаєм мигай, під мигаєм
— сапай, під сапаєм — хапай, під хапаєм — ма-
хай.

308.

Остри́й язичок, лиш одно́ ухo,
Проте дово́лі в не́ї є слуху;
Хоч і ма́лецька з виду́ й дрі́бна,
Та міліони живить вона́.

309.

Одно́ ка́же: „свита́й Бо́же”, дру́ге ка́же: „не
да́й Бо́же”, тре́те ка́же: „ме́ні все одно́, як і в
де́нь, так і в но́чі”.

310.

Одно́ слі́вце невели́чке,
А два кінці́ ма́є:
Як з переду́ так і з заду́
Ко́жен прочита́є.
Як з переду́ прочита́єш:
Да́вне мі́сто ма́єш,

А читай з другого боку,
На се ждемо рік до року.

311.

Один генерал був командантом твердині, котра мала вид чотирикутника. В твердині мав лиш 300 вояків. Коли раз напав на твердиню ворог, то генерал поставив на кождім боці твердині по 100 вояків, хоч боків було чотири. Як він се зробив?

312.

Один фармер пішов на ярмарок. Сподобався йому гарний, вороний кінь і хотів його купити. Питається купця, кільки хоче за коня. Купець каже: „Не дуже дорого та й не дуже дешево. За перший цвях у підкові коня хочу 2 центи, за другий 4, за третій 8 і т. д., за кождий цвях заплатите подвійно, як за попередній. Кільки коштував кінь, коли знаємо, що кожда підкова прибита шістьма цвяхами.

313.

Оден отець має тисячі доньок, кождій справив мищинку, а собі не може.

314.

Одна мала увійде до кімнати і всю її заповнить.

315.

Один пан мав 28 літ, а лиш сім разів в життю обходив свої уродини. Длячого?

316.

Ой гуляю я, у воді гуляю
І помаленьки її розгріваю.
Прийдеться в комин летіти
І на біло остовпіти;
Прийдеться в хмароньки відлітати

І до неї краплинки назад повертати.
Скажи, чи знаєш, як мене звати?

317.

Одна пані купила 12 великих яблук і 12 малих. Як вона розділила ті яблука по рівній частині між 7 дітей?

318.

Перше — поклик здивовання,
Друге — квітка запашна,
Що найкраща вона.
Ціле-ж — круг садиб буває,
Кождий його добре знає.

319.

Посягнеш, досягнеш, оглянешся, — не видно.

320.

Пятьдесят два орли одно яйце знесли.

321.

Панна в коморі, а її коси на дворі.

322.

Поле незмірене, вівці нечислені, посередині пастух: лиш голова та й та без ух.

323.

Прийшли комісарі, забрали господарів, а хата вікном втікла.

324.

Перед котрим чоловіком мусів король шапку зняти?

325.

По полі ходить, носом оре,
І розкидає по сліду
Одним шанобу, другим горе,
Тому привіт, тому біду.

326.

Прилетіли горобці та й почали сідати на стовпці. Як сів кожний горобець на окремий стовпець, то для останнього горобця не вистарчило стовпця, а як сіли горобці по два на стовпці, то один із стовпців лишився зовсім без горобців. Кілько було горобців і кілько стовпців?

327.

Підбігла лепета: вставайте, житники, сідайте на вівсяники, доганяйте шурду-бурду, відбирайте штрики-брики!

328.

Під яким корчем сидить заяць, як дощ паде?

329.

Перше з третим — коси,
Друге з третим — коси,
А що цілість? Вгадай, просим!

330.

Прийшла біла пані із сивеньким паном, поля всі закрила біленьким жупаном.

331.

Прийшов хтось, узяв щось,
Біг за ним, й не знав за ким.

332.

При чім кінець є на початку?

333.

При столі сиділо товариство, в котрого склад входили: 1 дідуньо, 2 батьки, 2 неньки, 3 внуків, 1 брат, 2 сестри, 2 сини, 2 доньки, 2 жонатих мушин, 2 віддані жінки, 1 тесть, 1 теща і 1 невістка. Кілько було всіх осіб при столі?

334.

Прийшов май, прилетів птах у гай,
Хто його убіє, свою кров пролле.

335.

Плету хлівець на четверо овець, а на п'яту окремо.

336.

При відкопанню забитих із наказу Ірода дітей знайдено білі і чорні кости. Які з тих костей належали хлопцям, а які дівчатам?

337.

Пряде, ткає, а не ткач.

338.

Початок від мами собі позичає —
Хто додасть оклик „ай”, цілість відгадає.

339.

Перше на ярмарку купець розкладає,
Як відкинеш першу букву—образ кожний
(має.

Три послідні букви з першою вписати,
Дасть мале звірятко, що тримаєсь хати.
А те усе разом в цілість повязати,
То кожде село повинно се мати.

340.

Поля скляні, а межі деревляні.

341.

Печуть його, варять, смажуть — і викидають.

342.

Повна діжка круп, а на верху струп.

343.

Прилетіли улани, зелені в них жупани,
Червоні шапочки, рубають пень і трісочки.

— 39 —

344.

По болоті бродить і задом ходить.

345.

Перше бють, потім тнуть, не кричить, як печуть.

346.

Руки в гору здіймив,
Зі збіжжа порох зробив.

347.

Родився, не хрестився, а був хрестоносець.

348.

„Рим” — відкинь „Ри”, додай „ай”,
Що се значить — відгадай?

349.

Ріжуть мене ножакою, та бють мене ломакою; за те мене отак гублять, що всі мене дуже люблять.

350.

Росиці я сестра, а мати нам вода,
Не сходжу я посеред піль,
А родить мене радість й біль.

351.

Річ потрібна дуже для всіх нещасливих,
Без першої букви очищує ниви.

352.

Родилася в землі, хрестилася в огні, а коли в воду впала, то вже на віки пропала.

353.

Сиділо дві нозі на трох ногах і держало дві нозі; прийшло чотири нозі, вхопило дві нозі; дві нозі вхопило три нозі й кинуло на чотири нозі.

354.

Сім шкір має, всім слези витискає.

355.

Стукотить, громотить, як сто коней біжить.
Але треба погадати, що тим коням їсти дати.

356.

Слимак ліз по мурі 10 метрів високім. Кож-
дого дня робив він два метри, а в ночі спадав
він на один метер в діл. В котрім дни виліз він
на верх?

357.

Сидить хитра баба на верху граба,
Ой не злізу з граба, дурить діток баба.
Вловить мені тую курочку рябую,
А я вам подарю грушку золотую.

358.

Сидить птах на білих горах, дожидається
живого.

359.

Стоять коні на припоні, не їдять, не пють,
а все повні.

360.

Сивий віл випив води повний діл.

361.

Серцем співає, а всі чують.

362.

Стоїть коршма, а в ній гостей тьма;
Не їдять, не пють, з коршми не беруть,
А все до неї несуть.

363.

Стопилася вона в печи,
Дуже тверда стала з течі.

В рами влізла, що зробила?
В день кімнату освітила.

364.

Стоїть соснина, на соснині конопля, на коноплі глина, на глині капуста, а на капусті свиня.

365.

Стояв трояк. Прийшов чотирняк, трунув трояка; прийшов двояк, бив чотирняка, за що трунув трояка.

366.

Склали, звязали, до води пігнали;
Хоч пий, не пий, а всіх людей напий.

367.

Свята є, була й буде, а в небі не була й не буде.

368.

Сюди круть, туди верть,
Перекручу — буде смерть.

369.

Само голе, а в середині сорочка.

370.

Солоне, а не сіль; плыве, а не ріка; блистить, а не роса. Дай Боже вгадати, та менше його знати.

371.

Сірий — а не вовк, ковгоухий, а не заяць, з копитами — а не кінь.

372.

Скільки треба сприх в добре колесо?

373.

Сидить собі у замку пан і не видить і не чує, а найліпше хату пильнує.

— 42 —

374.

Стоїть дід над водою тай махає бородою.

375.

Судина без обруча, двоякий напиток в ній,
а не змішається.

376.

Сивуля-рогуля усі верхи позривала, при-
йшла домів, закричала.

377.

Сиділо три пси, а проти кожного по два
пси. Кілько їх було разом?

378.

Сестра каже: Маю стільки сестер, що бра-
тів. Брат каже: маю два рази стільки сестер, що
братів. Кілько було братів, а кілько сестер?

379.

Сліпий побачив заяця, безногий скочив за
ним, а голий сховав його до кишені. Що се є?

380.

Сивеньке, маленьке, крізь тин кишочку тяг-
не.

381.

Сивого дідуся я не боюся,
Тільки як побачу, зараз і заплачу.

382.

Серед села рубають дрова, до кожної ха-
ти тріски летять.

383.

Стоїть верба посеред села та й розпустила
гілля на ціле Поділля.

384.

Стукотить і гремить, крутиться та й числить
наш вік, а не чоловік.

385.

Серед села стоїть і мужиків троїть.

386.

Сивий дід з сивою бородою воду хлепче.

387.

Тато, мама і я маємо разом 75 літ. Тато є
старший від мами 5 літ, а мама має три рази сті-
льки літ, що я. Відгадайте мій вік?

388.

Триста дірок має, в руках ся хитає.

389.

Ти в кожній господі в великій пригоді, а
хто роздягати тебе возьметься, той слізьми
заллється.

390.

Три птахи летіло, три стрільці стріяло.
Кождий забив одного, а два полетіло.

391.

Тато високий, мама широка, синок жорсто-
кий, донька глибока. Що се є?

392.

Таке як бузьок, а бузьком не є.

393.

Така я велика, що кінця не маю, лежу собі
тихо, нікого не займаю — тільки добрі люде,
день і ніч топчуть мої груди.

394.

Тато великий, мама мада, син видющий,
донька сліпа.

395.

Тисяча тисяч боднарів роблять хату без
углів.

396.

Тато ще не народився, а син вже по світі
ходив.

397.

Тверде, від корови, смачне і здорове.

398.

Тріщить, гуркотить, берегів ся держить.

399.

У куточку на кілочку нагла смерть висить.

400.

У лісі вирубане, сокирою витесане, у руках
плаче.

401.

У чому дірки не вивертиш?

402.

У мене личко дуже ясне,
Я маю світло, що не гасне,
Раненько дуже я встаю
І у дорогу йду свою.
І мною радуються люде,
Мене витають радо всюди;
І мною тішиться весь світ,
Звіря, рослина й кождий цвіт.
У вечір я кінчу дорогу
Й поклін віддавши Творцю-Богу
За зелень криюся дібров,
Щоб завтра показатись знов.

403.

У нашої бабусі сидить дід в кожусі,
Проти печі гріється, без водички миється.

404.

У воді не тоне, в огни не горить.

405.

У всіх людей одна святиня,
Куди не глянь, де не спитай.
Ріднійша їм своя пустиня,
А ніж земний в чужині рай.
Їм красить все їх рідний край.
Нема без коріння рости,ни,
А нас, людей. без батьківщини.

406.

Умістився ткач в куточку,
Тче сіточку на смерточку
Рідній сестрі, близькій свасі,
Бідній мушці і комасі.

407.

У батька сім синів, а кождий син має одно
лице біле, а друге чорне.

408.

У ночі самітний, коли сяють зорі,
Спокійно та тихо блукає,
Лиш рідко покажеться в днину,
Та тоді блідий такий буває.
Часом він великий, а часом малий,
Ану відгадайте, хто се є такий?

409.

У кого найбільше дітей?

410.

У рикулі штири кулі, а у гйги дві..

411.

У ворота йде без шкіри, а з воріт зі шкірою.

412.

У двох матерей по 5 синів, а всі одно імя мають.

413.

У кого головка на ніжці?

414.

Убрався як піп тай співає, але в церкві ніколи не буває.

415.

Фіртка без брами, вікна без шибок.

416.

Хата не хата, вікон багато. Є куди влізти та нікуди вилізти.

417.

Хоч на воді сидимо, себе не замочимо.

Все трясемося, а не боїмося.

Радіти хочемо, коли мигочемо.

418.

Хто ходить над нами

Догори ногами?

419.

Хоч на кони не гуляє,

Остроги все носить,

Хоч годинника не має —

Час певно голосить.

420.

Хто може йти в поле на прохід, не опускаючи свого дому?

421.

Хто має шість ніг, а на чотирох ходить?

422.

Хто все перший у школі?

423.

Хто все з собою носить гребінь, а не чешеться?

424.

Ходить без ніг, рукави без рук, уста без слів.

425.

Хто то такі: один з горя побіліє, другий червоніє.

426.

Хоч часами я далеко
І крильців не маю,
Ізза моря, зза гір синіх
До вас прилітаю.
І приношу ріжні в'сти —
Хоч сам я німенький:
Сим відрадні і веселі,
А другим сумненькі,
А що знаю. там лиш видам,
Де кажуть летіти...
Хто-ж такий я? Відгадайте
Йи ви, старші, йи ви, діти!

427.

Хто має три носи, а шість ух?

428.

Хто все говорить правду, як його поспитати?

429.

Хто з людей придержував всі десять заповідей Божих?

430.

Хоч з яечок ми не вилізали,
І крил пірнатих літати не мали,

Назвою птахів нас охрестили
І в піст і в свято служить веліли.
Тепер за столом кожної хати
Люблять Українці нас заїдати.

431.

Хто на Україні й тепер не випускає геть-
манської булави?

432.

Хоч його нігде не бачим
Є він ворогом для нас.
Докучає нам як може,
І не тільки шкодить раз,
Бо через довший час року
Не лишаєсь нас ні кроку.

433.

Хто його робить, не потребує його, хто його
купує, не хоче його, а той, кому його треба—
не знає про него.

434.

Хто все йде, а ще ані кроку не увійшов, все
бє, а ще нікого не убив?

435.

Ходжу на голові, хотяй я на ногах; ходжу
я босий, хотяй я в чоботах.

436.

Хто говорить мовчки?

437.

Ходить пані по майдані, куди гляне, трава
вяне.

438.

Хто є найсильніший?

439.

Хто її засмакує, той на віки бідує.

440.

Хто боронив Україну від нехристів?

441.

Хто ходить все з трубою, а на ній не грає?

442.

Хто в селі найнепотрібніший?

443.

Хто ходить в літі в кожусі?

444.

Хто умер а не родився?

445.

Хто вродився, а не вмер?

446.

— Червона, чи чорна?

— Червона.

— А чого-ж біла?

— Бо зелена.

Щож воно таке?

447.

Чого на ярмарку найбільше?

448.

Чотири ноги, дві підошви, душі не має, а
душу носить.

449.

Чотири роги, ніякі ноги, черево втяте.

450.

Червоний живе, чорний умирає.

451.

Читай вперед, читай взад,
Усе вийде той сам склад;

Кожний його в себе має, —
На світ Божий споглядає.

452.

Чернець, молодець, сім літ панував, чужі
діти годував, а як упав, то пропав.

453.

Червоне личко, винний смак,
Камяне серце — чому так?

454.

Чи то радість де велика,
Чи колюче лихо-горе,
В'н без горла, без язика
До усіх людей говорить.

455.

Чому махає пес хвостом?

456.

Чим найдалше кинеш?

457.

Чотири роги, ніг не має, стоїть і ходити
знає.

458.

Чого не можна обнести довкола хати, хоч
воно і легке?

459.

Чотири тики, два патики, семе замахайло.

460.

Чому заяць біжить через дорогу?

461.

Чоловік їх має багато в життю,
Відкинь першу букву, боронить лиш вітчизну.

462.

Чисте, хоч не вода, біле, хоч не сніг, клейке,
хоч не смола, солодке, хоч не мід.

463.

Чоловік без неї не міг би прожити,
Без першої букви, мож звірят кормити.

464.

Читай вперед, читай взад,
А все вийде той сам склад;
Ним Бог грішних покарав,
Один рід по нім остав.

465.

Чим кінчиться літо, а чим зачинається зи-
ма?

466.

Чого за centa повна хата?

467.

Чи хто бачив, щоб ключ летів?

468.

Чого Франка звали не Петром а Іваном?

469.

Чим починається кінець?

470.

Чим більше вмивається, тим чорнійше.

471.

Чи може дощ падати два дні підряд?

472.

Чому ворона летить до ліса?

473.

Через гору дорога, а кінців їй найти не
можна; світ її видить, а піти нею не піде.

474.

Чим зачинається пліт?

475.

Чорна ворона, й ніхто там не піде, де вона.

476.

Чорне, погане, а звариться — румяне.

477.

Чорна корова всіх людей поборола, а сирій віл усіх людей звів.

478.

Чорна курка в золоті гребеться.

479.

Чотири особи грали через цілу ніч, а коли закінчили гру, то показалося, що всі виграли. Що то за грачі?

480.

Чорне, волохате, на гроші богате.

481.

Чотири браття в один корч стріляють.

482.

Чому в церкві дяки разом не кінчать співати.

483.

Чорненьке, маленьке, в ночі не дає спати.

484.

Чотири роги має
І до себе пригортає.

485.

Шуварова дочка, шуваром ішла, сімсот сорочок на собі несла.

486.

Шелевило, мотовило, попід небеса ся вило;
по татарськи щebetало, по німецьки говорило.

487.

Шляхом іде, шляхом дуднить, іде тихо, або
й біжить; уха штири, очи штири, а нігтів аж
двайцять штири.

488.

Що в хаті не люде зробили?

489.

Що росте до гори корінем?

490.

Що то за гість, що зелізо їсть?

491.

Що старше: ячмінь чи овес?

492.

Що то за діти: одну маму мають, як її побачуть,
зі страху вмирають.

493.

Що має Львів по середині?

494.

Що не можна зі стіни ні стерти, ні змазати,
ані вирізати?

495.

Що то за твір, що ні чоловік ні звір, а має
вуса?

496.

Що весною землю крає,
Кого село все знає,
Хто є хлібороба друг?
Се напевно буде...!

497.

Що то за біс, що вивернув віз?

498.

Що то за гетьман, за воевода,
Що всякому без нього шкода,
Хто його не має, зараз умирає.

499.

Що є з обох боків Дніпра?

500.

Що діється, коли краємо хліб?

501.

Що се за слово, що має шість букв, а коли
відняти першу і останню букву, то остане одна.

502.

Що росте, а сонця не бачить?

503.

Що на вогни переться,
А на воді сушиться?

504.

Що то за гість, що темноту їсть?

505.

Що є початком і кінцем боротьб?

506.

Що є межі горою і долиною?

507.

Що ліпше видно в ночі як в день?

508.

Що робить гуска, коли стоїть на одній нозі?

509.

Що коштує добра куховарка?

510.

Що робить усяка животина, рости́на, а на-
віть одежина?

511.

Що йде в гору тоді, як дощ паде в долину?

512.

Що належить до одного чобота?

513.

Що побільшує свою вартість о половину,
коли його обернути до гори ногами?

514.

Що було завтра і буде вчора?

515.

Що пече без вогню?

516.

Що можна мати навіть в порожній кишені?

517.

Що то за голова, що лиш зуби й борода?

518.

Що на печі росте?

519.

Що тій козі буде, як їй шість літ мине?

520.

Що підніме і найменша дитина, а через ха-
ту не перекине і найдужча людина?

521.

Що на стрісі не зігніє?

522.

Що се є, що від рана до полудня маліє, а
від полудня до вечера росте?

523.

Що то за такий косар, що збіжжа не косить,
Лиш з косою всім на страх по світі ся носить.
Всі трясуться, бо бояться такої косовиці,
Найбільше Жид в судний день, як йде до
(божниці.

524.

Що висше від чоловіка?

525.

Що то за птах з шістьма аж ногами,
Вечером в літі літає над нами;
Швидко літає, у сурму він грає,
З нас він червону кровцю випиває.

526.

Що то за гість, що сам себе їсть?

527.

Що росте, що не потребує нічого до свого
життя?

528.

Що люблю, не куплю, чого не люблю — не
продам.

529.

Що без диму горить?

530.

Що старше від розуму?

531.

Що за вовк такий буває
Що пробива тин,
Сам зелізний, а хвіст має
Конопляний він?

532.

Що можна обтяти без болю?

533.

Що дав Іван дентистови за те, що вирвав йому зуб?

534.

Що то за водиця, що від неї голова крутиться?

535.

Що чоловік мусить сказати,
Як вийде весною в поле орати?

536.

Що то за птах, що в ночі одним оком дивиться?

537.

Які підошви найтриваліші?

538.

Як надходить вечір, то на землю спадає, а як сонце зійде, то скоро вмирає.

539.

Яка вода найшкідливіша?

540.

Яка різниця між псом і кливетником?

541.

Який чоловік не каже ніколи в життю неправди?

542.

Я не є ні людина, ні звірина; пожиточна я людині, мила також і звірині. Серце маю в голові.

543.

Як до того доложиш — зменшиться, а як надбереш від того — збільшиться.

544.

Як заяць далеко біжить до ліса?

545.
Яких риб найбільше в морі?

546.
Які голови стинані не дають крові?

547.
Як можна живу лапку на миши написати
трома буквами?

548.
Я тобі не договорю, що тобі говорю, а лиш
тобі скажу, щоби ти мені сказав, що я тобі не
договорив. Що се є?

549.
Який звір найбільше схожий на ката?

550.
Я старий дідусь,
До моста берусь;
Хоч сокири не маю,
Та про те не дбаю.

551.
Який се хлопець похожає,
Без мітли вулицю замітає?

552.
Яка є різниця між старим доляром і новим
півдоляром?

553.
Яка людина була дуже солона? Верблюди
могли приходити й лизати її.

554.
Який вогонь не палить?

555.
Я не море, не земля, хоч з обох щось маю,
не удержу корабля, в сонці завмираю.

556.

Який кінь много дешевший від купленого?

557.

Як написати 1000 п'ятьма цифрами?

558.

Як тихо в природі, спокійно дрімаю,
Лиш вітер повіє, робить зачинаю.

559.

Як далеко від сходу сонця до заходу?

560.

Як далеко від землі до неба?

561.

Який рак трафляється і між людьми?

562.

Як з найбільшого озера можна вмить зроби-
бити ніщо?

563.

Як далеко зайдеш на однім кони?

564.

Яка се квітка мила,
Раз на українській ниві цвила?
І по віки цвисти буде,
Доки живуть наші люде?

565.

Який град не робить шкоди?

566.

Як буде когут у V відмінку?

567.

Який буде білий камінь, як його кинемо
в Чорне Море?

568.

Я поводи походжаю,
Аж чотири ріжки маю;
На одних з них мої очи,
І в день сплю я — лажу в ночі.
Хатину на собі ношу,
Вгадай, хто я? — дуже прошу!

569.

Який рік треває лиш один день?

570.

Які яблука не спадають з дерева?

571.

Я скорше ще як Адам уродивсь,
На переміну в двох одягах ходив;
Тисячі літ перейшло, а я в своїм строю,
Не змінив до нині ні барви, ні крою.

572.

Як поділити 10 яєць межи 10 осіб, аби
кожда особа дістала одно яйце і аби одно яйце
лишилося на тарелі?

573.

Як відняти 99 від 20, аби ще лишилося 11?

574.

Як написати трома буквами: замерзла вода?

575.

Які ніжки заввишки, така губка завдовжки,
хату на хаті має, жабам рахунок знає.

576.

Я без тіла, без душі, вогкість всюди сушу,
як заграю на сопілці, все на світі рушу.

577.

Як день так ніч танцює,
Музики він не потребує.

578.

Які бочки не дадуться нічим наповнити?

579.

Яке зеркало не має рам?

580.

Яка дівчина сидить в місті Поля?

581.

Як із „меду” та „мухи” зробити імя турецького султана?

582.

Я газда багатий, бо тисячні статки,
Вони себе самі все держуть в порядку.
І самі пасуться на чужій леваді,
А що їм остане, дають мені радо.

583.

Який дім без миший?

584.

Як вуголь чорний, а пожиточний.

585.

Які пташки мають чотири ноги, а жовте пір'я?

**В КОЖДІМ РЕЧЕННЮ ВІДНАЙТИ НАЗВУ
ЯКОГОСЬ ДЕРЕВА.**

586.

Оси Катерину покусали.

587.

Там на горі хати стоять.

588.

Мама давали овочевий сос на вечеру.

589.

Йду бавитися „котика й мишки”.

590.

Граблів уживають фермері до сіна.

591.

До Зеня лица надається сіра одіж.

592.

Діти забили жабу коло ріки.

593.

Я вірний син України.

594.

Пилип, Антін і Гриць ідуть разом до школи.

595.

Ниви, то поля, на яких сіють збіжжа.

596.

Маруся, Сенько і Настя читають книжки.

597.

Тато принесли васеліну з аптики.

**В КОЖДІМ РЕЧЕННЮ ВІДШУКАТИ НАЗВУ
ЯКОЇСЬ ХАТНЬОЇ РІЧИ.**

598.

Люде ідуть мокрі, слота на дворі.

599.

В Карпатах є густі ліси.

600.

Чоловік носить дрова до хати.

601.
Вуглям палимо в печах.

602.
Все, що ми скажемо, повинно бути правда.

603.
Смуток ні журба не йдуть на здоровля.

604.
Наша фана синя й жовта.

605.
Коли сказав, що зробиш, то зроби!

606.
Кухарка варить обід.

607.
Тепер инакше люде живуть, як колись жили.

608.
Такий старий чоловік, що ледве ріже дрова.

609.
Булож казати, що не можеш відгадати.

ВІДГАДКИ,

1. Зуби.
2. Півень.
3. Ходить босо, то й зап'ятки не будуть криві.
4. Зазуля.
5. Подушка.
6. Горівка.
7. Ланцух.
8. День і ніч.
9. Гуска.
10. Без назви.
11. Нічо.
12. Ріка.
13. Сорока.
14. Дуб.
15. Лист.
16. Човен.
17. Колеса у возі.
18. Паровіз і вагони.
19. Гарбуз.
20. Папір і письмо.
21. Дим.
22. Улий.
23. Дим.
24. Без назви.
25. Сани.
26. Сніг.
27. Слимак потребував 5 днів, щоби вилізти на вершок стовпа.
28. Цукор.
29. Голос.
30. Човен.
31. Без букви „т”.
32. Збанок.
33. Цибуля.
34. Вода.
35. Сонце.
36. Яйце.
37. Бігла мишка коло курника, питалася когута, чи є кіт дома.
38. Досада.
39. Зуби.
40. Газдині.
41. Осел.
42. Вітер.
43. Син має 18 років, мати 36, батько 46.
44. Каміння у млині й мука.
45. Павутиння.
46. В шпильковім.
47. Сон і дрімота.
48. Сито.
49. Вапно.
50. В коморі.
51. Цап.
52. В кропиві.
53. Пожар.
54. Хрущ.
55. Сани.
56. В лютім, бо в ньому всего 28 днів.
57. Птах.
58. Метелик.

-
59. Жаба.	92. Збіжжа.
60. Дощ.	93. Хмара.
61. Книжка.	94. Пирогів було: 81.
62. Яйце.	1 косар зів $27+8=35$
63. Годинник.	2 " " $18+8=26$
64. Горох.	3 " " $12+8=20$
65. День.	95. Когут.
66. Соняшний про-	96. Колеса у возі.
мінь.	97. Ножиці.
67. Потоп.	98. На ліжку.
68. Гриб.	99. Сприхи в колесі.
69. Вітер.	100. Очи.
70. Анна.	101. За трубами.
71. Тінь.	102. В ковчезі Ноя.
72. Сонце і дощ.	103. Один мав 7 овець,
73. Рак.	а другий 5.
74. Дощ.	104. До повної.
75. Сніг.	105. Кінь (його очи,
76. Мороз.	уха, ноги і свіст).
77. В мальованому	106. Баба.
морі.	107. Вогонь.
78. Сіль.	108. Ланцух.
79. Піч.	109. Свічка.
80. З ложками до ми-	110. Очи.
ски.	111. Сприхи в колесі.
81. Зелізо.	112. Голка.
82. Риби.	113. Очи, ніс.
83. Лямпа.	114. На мапі.
84. Скрипка, смик.	115. На мапі.
85. В'д берега.	116. В головку.
86. Сито.	117. Рік.
87. Роса.	118. Серце.
88. Чорнило в кала-	119. Виноград як корч,
мари.	виноград, як овоч,
89. Збанок.	вино.
90. Чобіт.	120. Борона.
91. Свічка.	121. На рожні, як його
-

-
-
	печуть на печеню.		жінкою і з шури-
122.	Сани.		ном.
123.	Корабель.	154.	Смерека.
124.	Макогін, макітра,
мак.	155.	Плуг.
125.	Вогонь.	156.	Роса.
126.	Сопілка.	157.	На польовання і-
127.	Годинник.		шов: батько, син
128.	Зелізниця.		і внук.
129.	Школа.	158.	Лист.
130.	Кушка і брусок.	159.	З порожної.
131.	Рак.	160.	Вінок.
132.	Відгомін.	161.	Мама, донька і
133.	Вогонь.		онука.
134.	Калина.	162.	Коли підуть на
135.	Рак.		воду й не чують
136.	Млинок до кави.		землі під ногами.
137.	Гусяче перо, ко-	163.	Весна.
	ли його заструга-	164.	„Гов”, бо задер-
	ти і вмачати, буде		жить коні.
	писати.	165.	Пчільний віск.
138.	Мітла.	166.	Ні одного.
139.	Місяць і собака.	167.	Дня 2 січня.
140.	Граблі.	168.	Очима.
141.	Папір.	169.	Пошевка з по-
142.	Папірос.		душки.
143.	Стіл.	170.	Татри.
144.	Морква.	171.	Коло миски си-
145.	Зеркало.		дять хлопці з ло-
146.	Сонце.		жками.
147.	Часник.	172.	Праник.
148.	За зубами язик.	173.	Три.
149.	Годинник.	174.	Ціла пята.
150.	Се був її син.	175.	Сerp.
151.	Вода.	176.	Лисий, бо йому
152.	Дзвін.		ніколи не може
153.	Ішов чоловік з		стати зі страху
			волосся дубом.

-
-
177. Ні одної, бо добрий.	нім вже не є натще.
178. Куля.	201. Коса, роса, оса.
179. Сніг.	202. Як навчиться говорити по українськи.
180. Ні одного, бо він лиш скаче.	203. Мокрий.
181. Ані оден не іде, лиш сипати треба.	204. Як замерзне.
182. Коли вихилить голову поза вікно.	205. Раки.
183. Слимак, бо свою хату на плечах носить.	206. Ніколи.
184. Куди дзюб держить.	207. Як не маємо.
185. Яйце.	208. Цибуля.
186. Біблія складається із 6 букв.	209. Перець.
187. Ні один, бо всі розлетілися.	210. Оден.
188. Се число 15.	211. Телеграфи.
189. Коса, колоски, снопи.	212. Сліпі на обое очі.
190. По жнивах.	213. Як спить на камені.
191. Журавель при керниці.	214. Яйце.
192. Ковалик-мурашка.	215. Коли співати захочуть.
193. Комар — Марко.	216. В слові „азбуці” є 6 букв.
194. Пиріг.	217. Сонце.
195. Май, бо має три букві.	218. Намальована.
196. Воздух.	219. Кривого.
197. Грамофон.	220. Смерть.
198. Борона.	221. Солонина.
199. Понеділок.	222. Капуста, листя й качан.
200. Одно, бо по од-	223. Великий піст — Великдень.
	224. Сніг та сонце.
	225. Веретено.
	226. Сніг.
	227. Ручка з пером.
	228. Пила.

-
-
229. Гусий летіло 36.	262. Голка.
230. Летіла пчола по-
над церкву, де го-
ріла свічка.	263. Нічо.
231. Жук.	264. Пчола.
232. Ластівка.	265. Блоха.
233. Язык,	266. Когут.
234. Ведро у керницю.	267. Книга.
235. Качка (або гу-
ска).	268. Адам — Ілія.
236. Їздець.	269. Точило.
237. Дзвін.	270. Свічка й полумя.
238. Гарбуз.	271. На торзі було 20
коней і 30 людей.
239. Донька.	272. Час.
240. Мука — се сніг,
панна — се весна.	273. Перо до писання
241. Пчола.	274. Яйце.
242. Лід.	275. Гриб.
243. Книга.	276. Парова машина.
244. Миш.	277. На тополи.
245. Пчола.	278. Лямпа.
246. Пила.	279. Крапка.
247. Наперсток.	280. Буква „а”.
248. Піч, вогонь, дим.	281. Болото.
249. Цвях.	282. Округла куля.
250. Книжка.	283. Скрипка.
251. Морква.	284. Замок.
252. Клубок ниток.	285. Стежка.
253. Молодість.	286. Човен.
254. Гріш.	287. Образ.
255. Риба.	288. Буква „т”.
256. Стіл.	289. На купку.
257. Куля з кріса.	290. Пес.
258. Дзвін.	291. Мак.
259. Сірник.	292. Мітла.
260. Ложка.	293. Надбіг вовк і вхо-
пив вівцю; селя-
нин сів на коня,
дігнав вовка і ві-
дібрав вівцю.
261. Соняшні лучі.	
-
-

294. Плуг.
295. Імя.
296. Корови були звернені головами до себе, отже постійно дивилися одна на другу.
297. Перо до писання.
298. Папір; **трое** — пальці, **одно** — перо, **двое** — очи, „помагає” — голова.
299. Хліб.
300. Стіл.
301. Курка.
302. Двері.
303. Бо тверда.
304. Кава.
305. Бараболя.
306. Хліб.
307. Голова, волосся, очи, ніс, уста, борода.
308. Голка.
309. Ліжко, двері, вікно.
310. Рим — мир.
311. Командант уставив жовнів так:
 25 50 25
 50 50
 25 50 25
312. Властитель хотів за коня \$335,544.30. Числити так: кожде число взя-
- ти два рази і додати всі до себе; буде тих чисел 24. Число, котре виїде, поменшити через 100, а виїдуть доляри.
313. Дуб і жолудь.
314. Свчка.
315. Бо уроджений 29 лютого, а 29 лютого лиш кожного четвертого року повторяється.
316. Пара водна.
317. Зварила з тих яблук компот і всі діти зїли по рівній часті.
918. Огорожа.
319. Ухо.
320. З 52 тижнів виходить один рік.
321. Морква.
322. Небо, звїзди, місяць.
323. Рибак, риби, вода, сіти.
324. Перед стрижем.
325. Перо.
326. Було 4 воробці і 3 стовпці.
327. Надбігла собака, кликала людей (що їдять житний хліб), щоб сідали на коня, доганяли

- вовка** та відбира- 353. Сидів швець на
ли вівцю. триніжку тай ів
 328. Під мокрим. курку; прийшов
 329. Кокоси. кіт і захопив кур-
 330. Зима з морозом. ку; швець хап за
 331. Вітер. столець і фа на
 332. В клубочку ниток. kota.
 333. Всіх осіб при сто- 354. Цибуля.
 лі було сім: двоє 355. Млин.
 старих людей, їх 356. Девятого дня.
 син і невістка і їх 357. Сова.
 трое дітей (син і 358. Курка на яйцях.
 дві доньки). 359. Ог рки.
 334. Комар. 360. Мороз.
 335. Рукавиця. 361. Дзвін.
 336. Всі кости належа- 362. Улий, пчоли.
 ли хлопцям, бо 363. Шиба.
 Ірод казав убити 364. Стіл, на столі на-
 лиш хлопців. стільник, на нім
 337. Павук. глиняна миска, а
 338. Май. в мисці капуста зі
 339. Крам — рам, свининою.
 киця — крамниця. 365. Баняк, кіт чоло-
 340. Вікно. вік.
 341. Кости. 366. Коновка.
 342. Маківка. 367. Церква.
 343. Дятелі. 368. Замок з ключем.
 344. Рак. 369. Свічка.
 345. Збіжжа. 370. Сльоза.
 346. Вітровий млин. 371. Осел.
 347. Осел. 372. Ні одної, бо до-
 348. Май. брі.
 349. Хліб. 373. Ключ.
 350. Сльоза. 374. Журавель коло
 351. Оборона — боро- керниці.
 на. 375. Яйце.
 352. Сіль. 376. Коса.

-
-
377. Псів було таки 3;
вони сиділи так:	406. Павук.
* *	407. Тиждень, дні, но-
чі.
* *	408. Місяць.
378. Братів було 3, а
сестер 4.	409. В учителя в шко-
лі.
379. Брехня.	410. У корови чотири
дійки, а у конини
дві.
380. Голка і нитка.	411. Хліб, коли його
печеса.
381. Хрін.	412. Пальці на руках.
382. Голос дзвона.	413. У грибка.
383. Сонце.	414. Жид у шабас.
384. Годинник.	415. Рот, очі.
385. Коршма.	416. Сак.
386. Мороз.	417. Зорі.
387. Я маю 10 літ.	418. Муха.
388. Решето.	419. Когут.
389. Цибуля.	420. Слимак.
390. Один зі стрільців
називався Кож-
дий; він застрілив
одного птаха.	421. Кінь і чоловік на
кони.
391. Воздух, земля,
вогонь, вода.	422. Ключ.
392. Бұзьчиха.	423. Когут.
393. Дорога.	424. Тінь.
394. День і ніч в літі.	425. Бурак і рак.
395. Муравлі.	426. Лист — телегра-
ма.
396. Вогонь і дим.	427. Чоловік узутий.
397. Сир.	428. Зеркало.
398. Млин.	429. Мойсей.
399. Рушниця.	430. Голубці.
400. Сопілка.	431. Гетьман Богдан
Хмельницький, я-
кий стоїть у Києві
на Софійській
Площі.
401. У воді.	
402. Сонце.	
403. Кіт.	
404. Лід.	
405. Україна.	

-
-
432. Мороз.	463. Страва — трава.
433. Трумна.	464. Потоп.
434. Годинник.	465. Буквою „о” і „з”.
435. Цвях в чоботі.	466. Світло від свічки.
436. Книга.	467. Можна бачити, як летить ключ журавлів.
437. Коса.	468. Бо Іваном, а не Петром.
438. Маляр, бо переносить цілі гори на папір.	469. Буквою „к”.
439. Горівка.	470. Колесо водного млина.
440. Козаки.	471. Дощ не може падати два дні підряд, бо між ними наступає ніч.
441. Слонь.	472. Бо ліс до неї не прилетить.
442. Хрунь.	473. Веселка.
443. Медвідь.	474. Буквою „п”.
444. Адам і Ева.	475. Коцюба в вогні.
445. Хто досі живе.	476. Рак.
446. Порички.	477. Ніч і день.
447. Крику.	478. Коцюба.
448. Колиска.	479. Музики.
449. Корито.	480. Чорт.
450. Вуголь.	481. Дійки корови, дійниця.
451. Око.	482. Бо разом не зачинають.
452. Глиняний горнець.	483. Блоха.
453. Овоч вишні.	484. Подушка.
454. Дзвін.	485. Риба.
455. Бо хвіст не може псом.	486. Ластівка.
456. Думкою.	487. Стрілець на кони.
457. Двері.	488. Павутиння.
458. Води в решеті.	489. Зуб.
459. Ноги, роги і хвіст у корови.	
460. Бо не може попід нею перелізти.	
461. Свояк — вояк.	
462. Молоко.	

-
-
490. Ржа.	525. Комар.
491. Ячмінь, бо має
вуса.	526. Свічка.
492. Сонце і звізди.	527. Процент.
493. Буква „в”.	528. Молодість і ста-
рість.
494. Діри.	529. Спиритус.
495. Ячмінь.	530. Увага.
496. Плуг.	531. Голка з ниткою.
497. Вітер.	532. Волосся або нігті.
498. Воздух.	533. Два доляри і раз
в лице.
499. Береги.	534. Горівка.
500. Стає його менше.	535. Гов, або птррру.
501. Боднар.	536. Лямба.
502. Корінь.	537. Ті, що з ними чо-
ловік вродився.
503. Віск.	538. Роса.
504. Світло.	539. Горівка.
505. Буква „б”.	540. Та, що пес бреше
в очи, а клевет-
ник поза очи.
506. Буква „і”.	541. Німий.
507. Вогонь.	542. Капуста.
508. Другу ногу під-
носить.	543. Діра.
509. Всьо.	544. Заяць біжить до
половини ліса, о-
після біжить вже
з ліса.
510. Старіється.	545. Мокрих.
511. Парасоля.	546. Капустяні.
512. Другий.	547. Кіт.
513. Цифра 6.	548. Загадка.
514. Нині.	549. Кітка.
515. Кропива.	550. Мороз.
516. Діру.	551. Вітер.
517. Головка часнику.	552. Пів доляра.
518. Тісто.	553. Жінка Лотова, що
519. На семий перейде.	
520. Піря.	
521. Діра.	
522. Тінь.	
523. Смерть.	
524. Шапка.	

стала соляним
стовпом.	577. Млинський ка-
мінь.
554. Мальований.	578. Повні.
555. Болото.	579. Зеркало води.
556. Дарований.	580. Оля.
557. 999 ⁹ / ₉ .	581. Мухамед.
558. Вітровий млин.	582. Пасічник.
559. Як від заходу до
сходу.	583. Дім слимака.
560. Як з неба до зем-
лі.	584. Коминар.
561. Дурак.	585. Два канарки.
562. Перечеркнути по-
чаткове „о”.	586. Осика.
563. Від гриви до хво-
ста.	587. Оріх.
564. Григорій Квітка-
Основяненко.	588. Сосна.
565. Виноград.	589. Дуб.
566. Тю-тю-тю!	590. Граб.
567. Мокрий.	591. Ялиця.
568. Слимак.	592. Бук.
569. Новий Рік.	593. Явір.
570. Мальовані.	594. Липа.
571. Світ.	595. Тополя.
572. Дати дев'ятьом о-
собам по одному
яйцеві, а десятій
дати одно яйце з
тарелем.
xx	596. Ясень.
573. — = 11.
99	597. Слива.
574. Лід.	598. Крісло.
575. Бузьок.	599. Стіл.
576. Вітер.	600. Вікно.
	601. Лямпа.
	602. Миска.
	603. Ніж.
	604. Шафа.
	605. Колиска.
	606. Кава.
	607. Перина.
	608. Двері.
	609. Ложка.

ЗАБАВКИ

а) ТАЄМНИЧІ НАПИСИ.

1.

ІМ УАН БІЛ ХІМУ КІІН ДОЛОГ

2.

ИТАТСВ ЙИВИНІЛ АТ ИТАВІООВ ИБ ВАХІ.

3.

КІВ ОЛОЧ ЙІК ИЛЕВ АДАМ ОРГ.

4.

НЕЧЕШХО НЕХАЙСЛУ, А НЕРЕПЕВАЙБИ.

5.

Із сих 16 букв зложити імя і назвиско слав-
ної української письменниці:

К, О, Л, Ь, А, Б, Я, Г, И, Н, С, А, Л, Ь, О, К.

6.

Зложити ключ:

А—НЕ—ТИ—ТИ—ВА—БУ—РИ—ДО—ДА!

7.

Із сих 9 букв зложити імя і назвиско слав-
ного козацького полковника:

А, Б, В, Г, І, Н, Н, О, У.

8.

Загадочна телеграма:

Чи сон сави роки йде заїсть це озі?

9.

Із сих 24 букв зложити імя, назвисько й ро-
дове прізвище славного козацького гетьмана:

А. А. А. А. В. Г. Д. Е. Е. И. И. Й. Й. К. Н.
Н. О. О. П. Р. С. Т. Ч. Ш.

10.

Відчитати сі золоті слова правди:

Ирак їон себен, сачйики левен ат санич!

Могур кадвар пені я ловен до ранйине чу-
мазь ти чвом!

11.

Зложити приповідку:

Гро, ве, чо, ік, кий, ло, в, ма, ли, да.

12.

Зложити приповідку:

Зго, бу, є, руй, да, да, ну, є, ду, зго, не.

б) ПИСАНІ РЕБУСИ.

13) $\frac{\text{ка}}{\text{да}} = ?$ 14) $\frac{\text{по}}{\text{ра}} = ?$ 15) $\frac{100}{\text{ми}} = ?$

16) $\frac{\text{ча}}{\text{с}} = ?$ 17) $\frac{\text{да}}{\text{ра}} = ?$ 18) $\frac{\text{ка}}{\text{па}} = ?$

19) $\frac{\text{ко}}{\text{ва}} = ?$ 20) $\frac{\text{ка}}{\text{л}} = ?$ 21) $\frac{\text{ток}}{\text{гні}} = ?$

22) $\frac{\text{ме}}{\text{т}} = ?$ 23) $\frac{\text{ош}}{\text{ва}} = ?$ 24) $\frac{\text{рк}}{\text{че}} = ?$

25) $\frac{\text{ва}}{\text{пра}} = ?$ 26) $\frac{\text{да}}{\text{горо}} = ?$ 27) $\frac{\text{шив}}{\text{ка}} = ?$

28) $\frac{\text{клад}}{\text{ка}} = ?$ 29) $\frac{\text{ніж}}{\text{жа}} = ?$ 30) $\frac{\text{ко}}{\text{р}} = ?$

31) 100ляр = ? 32) 100дола = ? 33) 100ли = ?
34) Мі100 = ? 35) Кі. = ? 36) Жи 2 жить ци
3 ну = ? 37) Над 100 лом 100 їть г 1 ник = ?

в) ЗАГАДОЧНІ ВІЗИТІВКИ.

38.

Тимко Позор

Хто є сей добродій?

39.

Оля Шкарк

Хто є отся дівчина?

40.

Іван Дикс

Хто є сей панок?

41.

Катря Чоп

Хто є отся пані?

42.

Шльойко Цатапєв

Хто є сей жидок?

43.

Нєстор Грабський
ЧОВЕН і ЧАЙКА
ВІГЕНКИ
Повість

На книгарській вітрині виложено книжку із таким наголовком. — Відшукати властивий наголовок сеї повісти.

г) ЗАГАДКИ АРИТМЕТИЧНІ.

44.

Попробуйте помножити:

$$37 \times 3 =$$

$$37 \times 6 =$$

$$37 \times 9 =$$

$$37 \times 12 =$$

$$37 \times 15 =$$

$$37 \times 18 =$$

і т. д. Що побачите?

45.

Дивний рахунок в трикутнику:

a)	$1 \times 9 + 2 =$	б)	$1 \times 8 + 1 =$
	$12 \times 9 + 3 =$		$12 \times 8 + 2 =$
	$123 \times 9 + 4 =$		$123 \times 8 + 3 =$
	$1234 \times 9 + 5 =$		$1234 \times 8 + 4 =$
	$12345 \times 9 + 6 =$		$12345 \times 8 + 5 =$
	$123456 \times 9 + 7 =$		$123456 \times 8 + 6 =$
	$1234567 \times 9 + 8 =$		$1234567 \times 8 + 7 =$
	$12345678 \times 9 + 9 =$		$12345678 \times 8 + 8 =$
	$123456789 \times 9 + 10 =$		$123456789 \times 8 + 9 =$

46.

Напишіть числа 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 і 9. Поділіть їх на три групи по три числа в одній, але так, щоби перше число було три рази більше від послідного числа, а середнє число щоби вирівнювало ту різницю.

47.

Чародійні числа.

Число 142,857 має в собі якусь чародійну силу. Помножити його через 2, дістанемо 285,714, а се є всі ті самі числа, що були попередно. Помноживши через 3, виходить 428,571, що знов має в собі всі попередні числа.

Коли-ж помножимо через чотири, дістанемо 571,428, а се знов ті самі числа, розумієсь в іншій укладі. Помножити через 5 дістанемо ті самі числа або 714, 285; колиж помножимо через шість то дістанемо 857,142, що представляє числа в тім самім порядку, тільки що перші три числа є переставлені взад.

і

г) ФІГУРАЛЬНІ ЗАГАДКИ.

48.

Перехрестна загадка.

		+			На місці хрестиків
		+			поставити такі букви,
+	+	Л	+	+	що творили би муже-
		+			ське ім'я, читане у всіх
		+			напрямах однаково.

49.

Загадка з доповненнями.

+	—	—	а	Показує дорогу.
+	—	—	а	Яйця риб.
+	—	—	а	Є в усі.
+	—	—	а	Має чоловік.
+	—	—	а	Рід корабля.
+	—	—	а	Є в кожній хаті.
+	—	—	а	Не виметеш хати, буде сміття.
+	—	—	а	Ріка, що вливається в Балтик.
+	—	—	а	Звіря.
+	—	—	а	Ім'я жінки.

Початкові букви на місці хрестиків, читані з гори в долину, вказують, про що всі Українці повинні тепер дбати і старатися.

50.

Загадка словна.

О	+	+	+	+	1. Майно жебрака.
+	О	+	+	+	2. Знряд домовий
+	+	О	+	+	3. Знане дерево.
+	+	+	О	+	4. Назва риби.
+	+	+	+	О	5. Скошене збіжжа.

Букви на місці колісцят, дадуть ім'я найбільшого поета України.

51.

Історична загадка.

+	.	.	.	.	.	1	Жіноче імя.
+	.	.	.	.	.	2	Давні укріплення.
+	.	.	.	.	.	3	Прилад до ловлення коней.
+	.	.	.	.	.	4	Мешкання лиса.
+	.	.	.	.	.	5	Вістник усіх новин.
+	.	.	.	.	.	6	Ростинний товщ.
+	.	.	.	.	.	7	Інакше: слабість.
+	.	.	.	.	.	8	Купецька назва опакowania.
+	.	.	.	.	.	9	Частина світа.

Букви на місци хрестиків, читані з гори в долину, мають дати імя й прізвище славного козацького сотника, про котрого співає Шевченко в однім зі своїх творів.

52.

Історична загадка.

Са.							
Сод.							Доповніть недостаючі бук-
Си.							ви у сих 6 словах, а одержи-
Сан.							те імя першого українсько-
Сті.							го короля.
Сел.							

53.

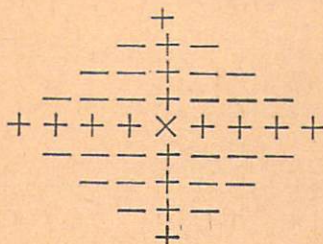
Географічна загадка.

×	—	—	—	Домашне звіря.
—	×	—	—	Жие у воді.
—	—	×	—	Пістна омаста.
—	—	—	×	Інакше озеро.

Букви на місци хрестиків дадуть назву столиці України.

54.

Перехрестна загадка.

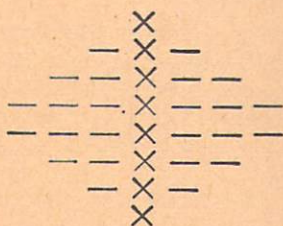

1. Співзвук
2. Протяг часу.
3. Ріка в Сербії.
4. Край в Європі.
5. Те саме назвиско, що з годи в діл.
6. Місто засноване королем Данилом.
7. Чим їздимо в зимі?
8. Часть людського тіла.
9. Самозвук.

Букви на місці хрестиків, дадуть назвиско звісного українського письменника і народно-го учителя.

55.

Фігуральна загадка.

1. Співзвук.
2. Виробляється полотно з нього.
3. Вільна хвиля.
4. 6 відмінок від корчі.
5. Потрібне до переходу через пліт.
6. Инакше дівчина.
7. Бачимо ним.
8. Самозвук.

Букви на місці хрестиків дадуть імя найбільшого українського поета.

ЧАРОДІЙНІ ТАБЛИЦІ.

При помочи отсих табличок можемо угадати, яке число хтось собі задумає.

Вперед переписім собі всі таблички, кожду на окремій картці величини, майже пів картки із зшитка. Опісля запросім кого небудь, що-би подумав собі якесь число від 1 до 100 з сих чисел, що є на табличках. Відтак попросім, щоби відложив на бік усі таблички, що на них є те число, яке він собі подумав. При тім запам'ятаймо собі перше число з першої кольони кожної таблички, що їх відложено на бік. Сума всіх тих перших чисел із першої кольони кожної таблички буде якраз тим подуманим числом.

Табличка А.

1	21	41	61	81
3	23	43	63	83
5	25	45	65	85
7	27	47	67	87
9	29	49	69	89
11	31	51	71	91
13	33	53	73	93
15	35	55	75	95
17	37	57	77	97
19	39	59	79	99

Табличка Б.

2	22	42	62	82
3	23	43	63	83
6	26	46	66	86
7	27	47	67	87
10	30	50	70	90
11	31	51	71	91
14	34	54	74	94
15	35	55	75	95
18	38	58	78	98
19	39	59	79	99

Табличка В.

4	22	44	62	84
5	23	45	63	85
6	28	46	68	86
7	29	47	69	87
12	30	52	70	92
13	31	53	71	93
14	36	54	76	84
15	37	55	77	95
20	38	60	78	100
21	39	61	79	

Табличка Г.

8	26	44	62	88
9	27	45	63	89
10	28	46	72	90
11	29	47	73	91
12	30	56	74	92
13	31	57	75	93
14	40	58	76	94
15	41	59	77	95
24	42	60	78	—
25	43	61	79	—

Табличка Г.

16	26	52	62	88
17	27	53	63	89
18	28	54	80	90
19	29	55	81	91
20	30	56	82	92
21	31	57	83	93
22	48	58	84	94
23	49	59	85	95
24	50	60	86	—
25	51	61	87	—

Табличка Д.

32	42	52	62	—
33	43	53	63	—
34	44	54	96	—
35	45	55	97	—
36	46	56	98	—
37	47	57	99	—
38	48	58	100	—
39	49	59	—	—
40	50	60	—	—
41	51	61	—	—

Табличка Е.

64	74	84	94	—
65	75	85	95	—
66	76	86	96	—
67	77	87	97	—
68	78	88	98	—
69	79	89	99	—
70	80	90	100	—
71	81	91	—	—
72	82	92	—	—
73	83	93	—	—

Се обчислення зрозуміємо ліпше на примірі. Представмо собі, що хтось подумав собі число 95. Те число є на табличках А, Б, В, Г, Г і Е. Сума перших чисел із першої кольони сих табличок є $1+2+4+8+16+64=95$, себто подумане число.

Ще один примір: Хтось подумав собі число 37. Воно є на табличках А, В і Д. Сума перших чисел з першої кольони сих табличок є $1+4+32=37$.

При відгадуванню чисел треба додавати як найскорше і то в пам'яті, а не на папері. Найліпше числити скоро тоді, як той, що подумав собі числа, вибирає на бік таблички. Скорість у додаванню викликає більше вражіння.

Після сих взірців можна зробити таблички і на більші суми, тільки треба узгляднити правила, після яких числа слідуєть по собі у всіх табличках.

Розвязки Забавок

Таємничі написи.

1. Голодній кумі хліб на умі.
 2. Їхав би воювати, та лінивий встати.
 3. Громада великий чоловік.
 4. Не хочеш, не слухай, а не перебивай.
 5. Ольга Кобилянська
 6. Не ридати, а добувати!
 7. Іван Богун.
 8. Заки сонце зійде, — роса очи виїсть.
 9. Петро Конашевич-Сагайдачний.
 10. Чи настане великий час небесної кари? Кругом неправда і неволя, народ замучений мовчить.
 11. Громада великий чоловік.
 12. Згода будує, незгода руйнує.
- ### Писані ребуси.
13. Канада.
 14. Підпора.
 15. Намисто.
 16. Підчас.
 17. Нарада.
 18. Канапа.
 19. Підкова.
 20. Канал.
 21. Нагніток.
 22. Підмет.
 23. Подошва.
 24. Начерк.
 25. Направа.
 26. Надгорода.
 27. Підшивка.
 28. Підкладка.
 29. Підніжка.
 30. Конар.
 31. Столяр.
 32. Стодола.
 33. Столи.
 34. Місто.
 35. Кіточка.
 36. Жид важить цитрину.
 37. Над столом стоїть годинник.

Загадочні візитівки.

38. Композитор.
39. Школярка.
40. Садівник.
41. Почтярка.
42. Швець-полатайко.
43. Євген Гребінка, Чайковський, Історична повість.

- Загадки арифметичні.**
44. = 111
 = 222
 = 333
 = 444
 = 555
 = 666 і т. д.
45. а) = 11
 = 111
 = 1111
 = 11111
 = 111111
 = 1111111
 = 11111111
 = 111111111
 = 1111111111
- б) = 9
 = 98
 = 987
 = 9876
 = 98765
 = 987654
 = 9876543
 = 98765432
 = 987654321
46. 981 654 327
47. Чародійні числа за-
 ключають в собі
 вже й розв'язку.
- Фігуральні загадки.**
48. Перехрестна загад-
 ка: Пилип.
49. Загадка з допов-
 неннями:
 Рука. Ікра. Діра.
 Нога. Арка. Шафа.
 Купа. Одра. Ляма.
 Анна. — Цілість:
 Рідна Школа.
50. Загадка словна:
 Торба
 Лавка
 Верба
 Щупак
 Покіс — Цілість:
 Тарас
51. Історична загадка:
 Іванна
 Вали
 Аркан
 Нора
 Газета
 Олій
 Неміч
 Тара
 Африка — Цілість:
 Іван Гонта.
52. Історична загадка:
 Данило.
53. Географічна загад-
 ка:
 Кінь. Риба. Олій.
 Став. — Цілість:
 Київ.

54. Перехрестна загадка:

1) Г. — 2) Ера. —
3) Дріна. — 4)
Франція. — 5) Грін-
ченко. 6) Бересте.
— 7) Санки. — 8)
Око. — 9) о. — Ці-
лість: Грінченко.

55. Фігуральна загадка:

Ш
лен
павза
корчами
перелаз
панна
око

о

Цілість: Шевченко.

**ВИ КОНЕЧНО ПОВИННІ ПРОЧИТАТИ
ЧУДОВУ ІСТОРИЧНУ ПОВІСТЬ
ПРО КОЗАКА-СИЛАЧА**

під заголовком:

КУДЕЯР

Славний український історичний повістяр, Никола Костомарів, виснував сю чудову повість з часів славетного гетьмана запорожських козаків, Дмитра Вишневецького, якого народня дума прозвала Байдою. Сю повість прочитаєте з запертим духом і з ньої довідаєтеся про московського ката-царя Івана, якого за його нелюдські діла історія прозвала Грізним, про силача Кудеяра та його подвиги для любої жінки, а вкінці про страшну месть за смерть жінки.

Ся повість в трох частях і обнимає 259 сторін і її читається з захопленням мов страшну казку, від початку до кінця.

Ціна книжки брошурованої лише \$1.00
(Разом з поштовою оплатою).

Замовлення слати до:

UKRAINIAN VOICE

Box 3626 Sta. B.

Winnipeg, Man.

НОВІ КНИЖКИ.

СЕРЕД ТЕМНОЇ НОЧІ

Прегарна повість Бориса Грінченка, в якій змальоване селянське життя Українців на Великій Україні. Коли хто сеї повісти ще не читав, то варта аби прочитав, бо лише читанням можна пізнати життя свого народу. Повість обнімає 166 сторін, великого формату коштує лише 50ц.

ЛЮДИНА ЛЮДИНОЮ

Роман німецького письменника Юрія Еберса з перших віків християнства і тому заслугує на прочитання. В повісти змальована як найкраще тодішня людина з своєю повнотою щирости і т. д. Тодішню людину дається дуже легко порівнати з теперішньою людиною. Роман обнімає 221 сторін друку і коштує лише 75ц.

БЕНІТА

Роман Г. Райдер Гаггарда. Читається він з захопленням. Пригоди з дикунами заставляють читати книжку з запертим віддихом від початку до кінця. Книжка великого формату, 192 сторін друку. — Ціна лише 50ц.

UKRAINIAN VOICE

Box 3626 Sta. B.

Winnipeg, Man.

НЕОБХІДНЕ ДЛЯ ДІТОЧИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ.

Добрі Діти. Сценічний образ на три дії. Ціна ..	.15
Марусина ялинка, різдвяна песка для дітей15
У школі, одноактівка для дітей	.10
Подруги, одноактівка для дітей10
Рождственська Ніч. Сценічна картина на 2 дії для українських дітей в Канаді і Америці40
Вифлеємський вертеп, сценічний образ на	
Різдво10
Вертеп, песа для дітей підчас різдвяних свят5

КНИЖКИ І ЧИТАНКИ ДЛЯ РІДНИХ ШКІЛ.

Молодий Вік. Збірка оповідань і віршів для української молоді. Ціна40
Збірка оповідань для української молоді. Ціна ..	.40
Оба томики разом за75
Подорож Гулівера до Краю Великанів. — Ціна	.20
Подорож Гулівера до Краю Ліліпутів, тобто до краю маленьких людей. Ціна20
Короткий огляд українського письменства. — Остапа Макарушки від XI до XVIII. стол. для ужитку молодіжи25
Ілюстроване українське письменство в житеписах. Др. М. Пачовського35
Оповідання для дітей25

БУКВАРІ І ЧИТАНКИ.

Перша книжечка. Український повістковий буквар М. Матвійчука40
Читанка П. Народна школа35
Буквар, — вид. Пасічняка25
Буквар Рідна Школа25
Книжечка П. — Матвійчука45
Буквар — Крушельницького50
Читанка П. — Крушельницького60
Читанка III. — Крушельницького75
Читанка V. — Крушельницького	1.25

Замовлення слати до видавництва:

UKRAINIAN VOICE

BOX 3626,

WINNIPEG, MAN.

ДІТИ ПОВИННІ ЯК НАИБІЛЬШЕ ЧИТАТИ.

Біблійна історія старого завіта50
Граматика української мови. — В. Сімовича ..	3.50
Ілюстрована історія України. М. Грушевського	3.00
Ілюстрована історія України. — М. Аркаса	3.50
Шкільний співаник75
Початки руханки серед Українців у Вінніпегу — М. Кумки. — Ціна15
Географія України для народних шкіл — С. Руд- ницького75
Молодість славних людей. 260 ст. — Е. Мілера	1.50
Малий Льорд — Ф. Бернета	1.00
Рухові забави і гри — Суховерської. Книжочка описує на 120 ст. 63 ігор і подає до них слова пісень і ноти. Ціна45
Князенко. Забави15

КНИЖКИ ДЛЯ СТАРШОЇ МОЛОДІ:

Подорож до місяця40
Сорок тисяч миль під водою	1.00
Чмелик. Подорож довкола землі з описами. Ду- же займаюча книжка для старших школярів	2.00
Граф Монте Крісто. Величава повість. Дуже зай- маюча, повна пригод та подій. Томів 4. кождий том по	1.00
Всі томи разом	3.75
Незвичайні пригоди Матія Сандорфа в двох то- мах. — Поодинокий том брош.	1.40
два томи разом	2.50
В оправі	3.00
Для домашнього огнища — Івана Франка85
Історія Московщини40
Соняшний Промінь.80
В оправі	1.25
Відвдячився80
В оправі	1.25
Борці за правду, брош.50
Грішники, брош.80
Запорозьська слава50

Замовлення слати до видавництва:

UKRAINIAN VOICE

BOX 3626,

WINNIPEG, MAN.

ПОВІСТЬ В ЧОТИРОХ ОБЄМИСТИХ
ТОМАХ

Граф Монте Крісто

з під пера Олександра Діми.
Сторін 1228. Ціла повість така захоплююча, що прямо від читання не можна відірватися. Коли читається повість „Граф Монте Крісто”, то бачиться все як на яві. Підземні темниці, муки людей, та всі інші незчислимі події змальовані великим майстром слова і уяви.

Поодинокий том \$1.00
Всі чотири томи разом ... 3.75
В оправі дві книжки 5.25

ДЛЯ ДОМАШНЬОГО ОГНИЩА

Повість з під пера невмиручої слави
Івана Франка.

Сторін 141, великого формату, на гар-
ному папері, ціна85
В оправі 1.25

Замовлення посилати на адресу:

UKRAINIAN VOICE

Box 3626 Sta. B.

Winnipeg, Man.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

широ народний, поступовий часопис в Канаді.
Виходить що тижня „не для зиску, але для
поборювання темноти”.

ВИХОДИТЬ ВІД 1910 РОКУ.

Річна передплата в Канаді	\$2.50
Річна передплата до Злучених Держав ..	\$3.00
Річна передплата до інших країв	\$3.50

Читайте його і ширіть приєднуванням
нових передплатників.

ОГОЛОШЕННЯ В „УКРАЇНСЬКИМ ГОЛОСІ”
ПРИНОСЯТЬ РЕЗУЛЬТАТ.

Пошукуйте в „Українським Голосі” за свояками
і іншими, котрих бажали-б віднайти.

Друкарня „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ” викоує
всякі друкарські роботи по приступній ціні.

КНИГАРНЯ „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ”
має на складі всякі українські книжки.

Пишіть по безплатний катальог.

Редакція, Адміністрація і Друкарня містяться під:

210-214 DUFFERIN AVENUE

Почтова адреса:

UKRAINIAN VOICE

BOX 3626,

WINNIPEG, MAN.